

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia filozofii nowożytnej i współczesnej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Teologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Teologiczny Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 12TEON.52K.10361.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Rafał Niziński	
Prowadzący zajęcia	Rafał Niziński	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 14, Egzamin; w tym zajęcia zdalne: - Wykład synchroniczny: 14 - Ćwiczenia: 8, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Poznanie ewolucji myślenia filozoficznego w kwestiach podstawowych: metoda poznania, rozumienie rzeczywistości, człowieka, Boga i moralności
C2	Zapoznanie się głównymi problemami filozoficznymi tego okresu

Wymagania wstępne

Znajomość podstawowych terminów filozoficznych

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna genezę i okoliczności kartezjańskiego przełomu w filozofii	TEO_K5_W02, TEO_K5_W09, TEO_K5_W12	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W2	zna poglądy filozofów nowożytnych i współczesnych ze zwróceniem uwagi ich dzisiejszą aktualność	TEO_K5_W02, TEO_K5_W09, TEO_K5_W12	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W3	opisuje poglądy filozofów nowożytnych i współczesnych ze zwróceniem uwagi ich dzisiejszą aktualność	TEO_K5_W02, TEO_K5_W09, TEO_K5_W12	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W4	ocenia wpływ wybranych nurtów filozoficznych epoki nowożytnej i współczesności na refleksję teologiczną	TEO_K5_W02, TEO_K5_W09, TEO_K5_W12	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W5	korzysta z dzieł filozofów i literatury przedmiotu	TEO_K5_W09, TEO_K5_W19	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W6	wyodrębnia te kierunki filozoficzne, które inspirowały chrześcijańską duchowość i teologię	TEO_K5_W09, TEO_K5_W12, TEO_K5_W19	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W7	posiada pogłębioną zdolność oceny wpływu filozofii nowożytnej i współczesnej na kulturę europejską	TEO_K5_W02, TEO_K5_W09, TEO_K5_W12	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W8	jest wrażliwy na wymogi racjonalności dyskursu teologicznego	TEO_K5_W02, TEO_K5_W09, TEO_K5_W19	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wytłumaczyć genezę i okoliczności kartezjańskiego przełomu w filozofii	TEO_K5_U10	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
U2	opisuje poglądy filozofów nowożytnych i współczesnych ze zwróceniem uwagi ich dzisiejszą aktualność	TEO_K5_U01	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
U3	potrafi opisać poglądy filozofów nowożytnych i współczesnych ze zwróceniem uwagi ich dzisiejszą aktualność	TEO_K5_U02	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
U4	potrafi wyjaśnić wpływ wybranych nurtów filozoficznych epoki nowożytnej i współczesności na refleksję teologiczną	TEO_K5_U01, TEO_K5_U02	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
U5	potrafi korzystać z dzieł filozofów i literatury przedmiotu	TEO_K5_U01, TEO_K5_U02, TEO_K5_U05, TEO_K5_U06	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U6	potrafi wyodrębnić te kierunki filozoficzne, które inspirowały chrześcijańską duchowość i teologię	TEO_K5_U03	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
U7	potrafi ocenić wpływ filozofii nowożytnej i współczesnej na kulturę europejską	TEO_K5_U01, TEO_K5_U06	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
U8	potrafi ocenić wymogi racjonalności dyskursu teologicznego	TEO_K5_U06, TEO_K5_U10	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotowy wytłumaczyć genezę i okoliczności kartezjańskiego przełomu w filozofii	TEO_K5_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
K2	potrafi wyjaśnić poglądy filozofów nowożytnych i współczesnych ze zwróceniem uwagi ich dzisiejszą aktualność	TEO_K5_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
K3	potrafi wyjaśnić poglądy filozofów nowożytnych i współczesnych ze zwróceniem uwagi ich dzisiejszą aktualność	TEO_K5_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
K4	potrafi wyjaśnić wpływ wybranych nurtów filozoficznych epoki nowożytnej i współczesności na refleksję teologiczną	TEO_K5_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
K5	potrafi objaśnić treść dzieł filozofów i literatury przedmiotu	TEO_K5_K02, TEO_K5_K03, TEO_K5_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
K6	potrafi ukazać te kierunki filozoficzne, które inspirowały chrześcijańską duchowość i teologię	TEO_K5_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
K7	potrafi ukazać wpływ filozofii nowożytnej i współczesnej na kulturę europejską	TEO_K5_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
K8	potrafi wskazać wymogi racjonalności dyskursu teologicznego	TEO_K5_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kartezjusz	W1, U1, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
2.	Spinoza	W7, U7, K7	Wykład, Wykład synchroniczny
3.	Hume	W2, U2, K2	Wykład, Wykład synchroniczny
4.	Filozofia oświecenia - Wolter	W8, U8, K8	Wykład, Wykład synchroniczny

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Kant	W3, U3, K3	Wykład, Wykład synchroniczny
6.	Hegel	W7, W8, U7, U8, K7, K8	Wykład, Wykład synchroniczny
7.	Comte	W2, W3, U2, U3, K2, K3	Wykład, Wykład synchroniczny
8.	Feuerbach, Nietzsche	W4, U4, K4	Wykład, Wykład synchroniczny
9.	Fenomenologia	W5, U5, K5	Wykład, Wykład synchroniczny
10.	Heidegger	W5, W6, U5, U6, K5, K6	Wykład, Wykład synchroniczny
11.	Tekst: Kartezjusz - przełom w filozofii	W1, U1, K1	Ćwiczenia
12.	Tekst: Kant - skąd poznajemy, że Bóg istnieje?	W3, U3, K3	Ćwiczenia
13.	Tekst: Nietzsche - "Bóg umarł"	W7, U7, K7	Ćwiczenia
14.	Tekst: Husserl - nowa metoda - fenomenologia	W7, U7, K7	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Pełna odpowiedź na zadane pytanie
Ćwiczenia	prezentacja omawianego tekstu

Literatura

Obowiązkowa

1. Coreth. E., Ehlen P., Ricken F., Filozofia XX wieku, Kęty 2004.
2. Filozofia XVII wieku - jej źródła i kontynuacje, red. J. Żelazna, Toruń 2019.
3. Filozofia. Materiały do ćwiczeń dla studentów teologii, red. J. Grzeszczak, Poznań 2010.

Dodatkowa

1. Cottingham J., Descartes. Kartezjańska filozofia umysłu, tłum. J. Hołówka, Warszawa 1998.
2. Gadacz T., Historia filozofii XX wieku. Nurty, t. I: filozofia życia, pragmatyzm, filozofia ducha, Kraków 2009.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	14
Ćwiczenia	8
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do egzaminu	20
Przygotowanie demonstracji	28
Przygotowanie do zajęć	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
TEO_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do intelektualnego oraz religijno-duchowego formowania się przez całe życie, będącego podstawą odpowiedzialnego pełnienia zgodnych z kierunkiem i specjalnością ról zawodowych
TEO_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwiązywania problemów badawczych uczestnicząc w pracy zespołu, korzystając z opinii ekspertów
TEO_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwijania dorobku zawodu mając świadomość złożoności rzeczywistości oraz potrzeby interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów
TEO_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej
TEO_K5_U02	Absolwent/ka potrafi przeprowadzać badania w zakresie teologii, obejmujące zwłaszcza analizę tekstów filozoficznych, biblijnych i teologicznych oraz syntezę różnych idei i poglądów, poprawnie dobierać metody i konstruować narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki badań, stanowiące oryginalne rozwiązania złożonych problemów
TEO_K5_U03	Absolwent/ka potrafi zastosować metody badawcze dyscyplin pomocniczych teologii w zakresie ich wykorzystania w badaniach teologicznych wraz z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych
TEO_K5_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz samodzielnie planować i realizować własny rozwój osobowy i religijno-duchowy oraz karierę zawodową, inspirować i organizować proces uczenia się innych osób, a także kierować ich rozwojem religijno-duchowym
TEO_K5_U06	Absolwent/ka potrafi integrować wiedzę z różnych dyscyplin z dziedziny nauk humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach profesjonalnych
TEO_K5_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie prowadzić dialog światopoglądowy, ekumeniczny i międzyreligijny
TEO_K5_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii i prawa kanonicznego, którą jest w stanie rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej
TEO_K5_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia z zakresu filozofii i prawa kanonicznego
TEO_K5_W12	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza z naukami humanistycznymi, społecznymi i prawnymi, pozwalające na integrowanie z właściwych ich perspektyw
TEO_K5_W19	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane koncepcje człowieka i świata, rolę i znaczenie człowieka jako twórcy kultury i uczestnika życia religijnego oraz interakcje pomiędzy wiarą a rozumem